

การดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

THE IMPLEMENTATION OF YOUTH ANTI - SMOKING CAMPAIGN AMONG THE LOCAL ADMINISTRATION ORGANIZATIONS

ณัชชา พัฒนงกิจ

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : bua4747@gmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการสื่อสารการเมืองและสังคม
ประธานหลักสูตรนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมือง
และการปกครองท้องถิ่น และอาจารย์ประจำสาขาวิชา
นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : wittayatorn@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัสนธิ นิติเกษตรสุนทร

ประธานหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชานิเทศศาสตร์

และอาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : passawalee@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบาย มาตรการ การบริหารจัดการ การสื่อสารชุมชน ปัญหาการดำเนินงาน การรณรงค์ และการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ของอปท. ที่ทำงานด้านรณรงค์ไม่สูบบุหรี่จำนวน 400 คน จาก อปท. 110 แห่ง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 67 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่ทำงานด้านรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 65 คน และนักวิชาการที่ทำงานด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 1 คน บุคลากรของหน่วยงาน ที่ทำงานด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 1 คน ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้บริหารของท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนด นโยบาย มาตรการที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบของท้องถิ่น (2) การบริหารจัดการที่เกิดผลสัมฤทธิ์ คือ การทำงานร่วมกับเครือข่ายชุมชน กำหนดหน้าที่ไม่ให้ซ้ำซ้อน ใช้ทรัพยากรสื่อสารประชาสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อการลดต้นทุนการผลิตสื่อ ในท้องถิ่น (3) การสื่อสารชุมชน เครือข่ายชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการทำงานร่วมกัน โดยใช้ภาพและเนื้อหาสื่อสารในเชิงบวกด้วย ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเชิงลบเพื่อให้เห็นความน่ากลัวของบุหรี่ โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์สื่อสาร ด้านข้อมูลที่มีรายละเอียดมาก ใช้สื่อบุคคลเพื่อเล่าประสบการณ์จริง ใช้สื่อกิจกรรมเพื่อสร้างกระแสความร่วมมือกับประชาชนใน ท้องถิ่น (4) ปัญหาการดำเนินงานการรณรงค์ คือไม่สามารถสื่อสารนโยบายและมาตรการให้เข้าถึงเยาวชนในท้องถิ่นได้ ทิศทาง การบริหารจัดการงานรณรงค์ของ อปท. ไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดประสบการณ์ด้านการรณรงค์ปัญหาทางสังคม (5) แนวทาง การดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท. คือ นโยบาย มาตรการ การสื่อสารชุมชนควรสอดคล้องกับกฎหมายการ ควบคุมยาสูบ เพื่อเป็นทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ ภาครัฐควรเข้มงวดติดตามการบังคับใช้กฎหมาย ควรให้ความสำคัญในการเก็บข้อมูล

พฤติกรรมของเยาวชนในฐานะเป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาวางแผนการสื่อสารให้เข้าถึงผู้รับสาร ควรวางแผนการบริหารจัดการ การณรงค์ด้านบุคลากรและงบประมาณร่วมกับเครือข่ายชุมชน เพื่อลดปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และลดต้นทุนการผลิตสื่อ

คำสำคัญ : การณรงค์ไม่สูบบุหรี่ นโยบาย มาตรการ การสื่อสารชุมชน การบริหารจัดการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the policy, measures, management, community communication process, problems of the campaign, and the development of operational guidelines for anti-smoking campaign of the local administration organizations. This research employed both the quantitative and qualitative research methodologies. In the quantitative study, a survey was conducted with a sample group consisting of 400 personnel who were in charge of anti-smoking campaign of 110 local administration organizations. In the qualitative study, in-depth interviews were conducted with 67 key informants consisting of 65 local administration organization personnel in charge of anti-smoking campaign, one academician in charge of anti-smoking campaign, and one personnel of an agency concerning anti-smoking campaign. The research findings are as follows: (1) Top executives of the local administration organizations play an important role in determination of policy and measures in line with the Tobacco Control Act. (2) The management measure that leads to achievement is the collaboration of the local administration organizations with the community networks to create the functions that are not overlapping, and to share public relations media resources to reduce local media production costs. (3) The community communication and community communication networks are vital forces for collaboration process with the uses of positive pictures and communication contents based on reliable information, and the uses of negative pictures and contents to highlight the direness of cigarettes. Electronic media are used to communicate with large groups of people, while printed media are used to present very detailed information. Personal media are used to tell the real stories and the activities media are used to create a collaborative process with local people. (4) The campaign's operational problems are that it cannot communicate policies and measures to reach out to youths and the local people; the campaign management direction of the local administration organizations is unclear; and the state officials lack experience in campaigning on social problems. (5) The operational guidelines for youth anti-smoking campaign of the local administration organizations are the following: the policy, measures and community-based communication process should be in line with the Tobacco Control Act and be in the same direction throughout the country; the state sector should be strict in law enforcement and follow-up; importance should be given to data collection on behaviors of youths as the target group in order to apply the information for planning on communication to reach the target group; and the planning should be conducted on personnel and budget management in collaboration with the community networks in order to reduce the problems of insufficiency of staff members and the problem of media production costs.

KEYWORDS : Anti-smoking campaign, Policy, Measures, Community communication process, Management, Local administration organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในวงการอุตสาหกรรมธุรกิจยาสูบ “เยาวชน” ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่บริษัทบุหรี่ต่างพยายามโฆษณาประชาสัมพันธ์ และสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดทุกช่องทางเพื่อขยายฐานการบริโภคยาสูบให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นในการรักษาฐานตลาดการบริโภคยาสูบให้ได้ในระยะยาว

จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบหรี่ของเยาวชนพบว่า มีเยาวชนทั่วโลกบริโภคยาสูบจำนวนถึง 80,000-100,000 คน ที่กลายเป็น “นักสูบหน้าใหม่” (de Beyer, Lovelace & Yurekli, 2001) ซึ่งนับวันจะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาทั่วโลกต่างมีความห่วงใยในคุณภาพชีวิตเยาวชนของตนเอง ดังนั้นกลยุทธ์สำคัญในการร่วมกันรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน คือ การเฝ้าระวังสถานการณ์การบริโภคยาสูบของเยาวชน

ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมาการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในประเทศไทยสามารถผลักดันจนเกิด พ.ร.บ. เพื่อการควบคุมยาสูบหลายฉบับขึ้นมาบังคับใช้ในสังคมไทย แต่การบังคับใช้อาจได้ผลไม่เต็มที่ จากผลการประเมินเรื่อง “การควบคุมยาสูบในประเทศไทยขององค์การอนามัยโลก” ช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 และผลสรุปจากแผนหลักสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2554-2556 และรายงานฉบับสมบูรณ์ ของโครงการการศึกษาทบทวนการดำเนินการลดการสูบบุหรี่ในประเทศไทย พ.ศ. 2540-2550 และบทบาทของสำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (ภัสวณินิติเกษตรสุนทร, 2550) ผู้วิจัยพบปัญหาภาพรวมของการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในประเทศไทย ดังนี้

1. เงินทุนสนับสนุนการควบคุมยาสูบในระดับท้องถิ่นและเขตไม่เพียงพอ มีผลต่อการเข้าถึงประชาชน
2. ความร่วมมือระดับประเทศยังขาดระบบการควบคุมการบริโภคยาสูบระดับจังหวัดและอำเภอ และขาดการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติต่างๆ
3. โครงสร้างองค์กรภาครัฐด้านงานรณรงค์ยังไม่มีเสถียรภาพ ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากกลุ่มองค์กรเอกชน
4. ศักยภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีประสบการณ์และมีคุณภาพในงานควบคุมยาสูบอยู่ในภาวะวิกฤติกำลังคนไม่พอ ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องกฎหมายการคุ้มครอง

สุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ รวมถึงยังลังเลในการบังคับใช้กฎหมาย (เนาวรัตน์ เจริญค้าและคณะ, 2549)

6. การไม่เข้าใจวิธีการในการรณรงค์ รวมถึงวิธีการสื่อสารให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปทราบถึงอันตรายของการบริโภคยาสูบ หน่วยงานภาครัฐต้องพัฒนาวิธีการสื่อสารให้ดีขึ้น ทันสมัย ให้มีความแปลกใหม่มากขึ้น (เนาวรัตน์ เจริญค้าและคณะ, 2549)

7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่เห็นความสำคัญในคุณภาพชีวิตของเยาวชนในท้องถิ่นตนเอง ถึงแม้ว่าจะมีการระบุพันธกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ธีรพัฒน์ คัชมาตย์, สัมภาษณ์, วันที่ 26 กรกฎาคม 2556)

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าต้นตอของปัญหามาจากนโยบาย มาตรการเป็นสิ่งสำคัญต่อการขับเคลื่อนการทำงานรณรงค์ การบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาแนวทางการรณรงค์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของอปท. ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ซึ่งการควบคุมยาสูบถือเป็นบทบาทที่สำคัญของ อปท. ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเยาวชนในท้องถิ่น รวมถึงควรให้ความร่วมมือตาม พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ปัญหาอีกประการ คือ การวางแผนสื่อสารชุมชน จากงานรณรงค์จากวิจัยเรื่องแนวคิดและเครื่องมือที่ควรรู้เพื่อ “สื่อสารสาธารณะ” กรณีศึกษารณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ของวนิดา วินิจจะกุล (2552) ได้รวบรวมข้อสังเกตของการวางแผนการสื่อสารในงานรณรงค์ ดังนี้

งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อมวลชนที่เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล และผลการวิจัยส่วนใหญ่ยังคงมองว่าปริมาณของข่าวสารที่ได้รับจะสามารถเปลี่ยนความรู้ทัศนคติ พฤติกรรมได้ แต่ไม่ได้ใช้ทฤษฎีที่สัมพันธ์ในเรื่องการเข้าใจบริบทในเชิงลึกวิธีคิด การเข้าถึงความหมาย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะนำมาปรับปรุงกระบวนการสื่อสารและทำนายพฤติกรรม ที่แสดงออกได้ดีกว่าการให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ด้านสื่อ เช่น เน้นการใช้สื่อ

ให้เข้าถึงสาธารณชน หรือกลุ่มเป้าหมาย แต่มองข้ามกลยุทธ์ด้านสาร กล่าวได้ว่า การขับเคลื่อนเรื่องทางสังคมจึงจำเป็นต้องมีโครงข่ายทางสังคมช่วยกันผลักดัน และการสื่อสารสาธารณะ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อสังเกตดังกล่าวมาศึกษาวิจัยในแง่ของการสื่อสารชุมชนด้วย เพื่อทำความเข้าใจเรื่องการใช้สื่อในท้องถิ่น การสื่อสารกับภาคีเครือข่ายชุมชนอีกด้วย ดังนั้น การศึกษาคุณลักษณะ เรื่อง การดำเนินงานการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษานโยบาย มาตรการ การบริหารจัดการ และการสื่อสารชุมชน ที่นำไปสู่การศึกษาปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายมาตรการ และการบริหารจัดการ การดำเนินงานการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท.
2. เพื่อศึกษาการสื่อสารชุมชนในการดำเนินงานการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท.
3. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท.
4. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท.

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ (Communication Campaigns Systems Model) ของ Simmons (1990) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน (Global Objective) 2) ศึกษาประวัติที่ผ่านมาขององค์กรหรือหน่วยงาน (History of the client or organization) เพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหา 3) ศึกษาข้อมูลหาจุดเชื่อมโยงกับปัญหา (How the problem is linked to information) 4) กลุ่มเป้าหมายต้องชัดเจน (Audience Segmentation) 5) ศึกษาปัจจัยในการควบคุมพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย (Factor that Control Audience Seg-

ments Behaviors) 6) เนื้อหาสาร และความเหมาะสมในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย (Messages and Appropriateness) 7) การแข่งขัน (Competition) ในกรณีนี้ทำให้ความสนใจเรื่องการวางแผนการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในท้องถิ่นต่างๆ ที่มีปัญหาล้ำกันที่ผ่านมามีในอดีต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนในท้องถิ่นของตนเอง 8) การวางแผนทิศทาง การรณรงค์ของท้องถิ่น (Positioning) 9) การเลือกช่องทางสื่อและสื่อมวลชน (Mass media and Chanel selection) 10) งบประมาณ (Budget) 11) ช่วงเวลา (Timing)

ส่วนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารชุมชน (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2543) ผู้วิจัยนำมาศึกษาประเด็นการสื่อสารชุมชน สรุปประเด็นสำคัญดังนี้

1) ประเภทและลักษณะของสื่อชุมชน มีทั้ง สื่อมวลชนที่เป็นสื่อขนาดใหญ่ สื่อบุคคลและเครือข่ายการสื่อสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกระจายเสียงและภาพในชุมชน สื่อพื้นบ้าน สื่อเฉพาะกิจหรือสื่อกิจกรรม และเฉพาะพื้นที่ (ชุมชน) สื่อใหม่

2) กลยุทธ์การจัดการสื่อสารชุมชน แบ่งเป็น กลยุทธ์ที่ 1 การผสมสื่อ กลยุทธ์ที่ 2 การเลือกใช้สื่อให้เหมาะกับผู้ส่งและผู้รับ กลยุทธ์ที่ 3 การใช้และพัฒนาสื่อ กลยุทธ์ที่ 4 การบริหารจัดการในชุมชน กลยุทธ์ที่ 5 การมองสื่อให้มากกว่าแค่สื่อ (มวลชน) กลยุทธ์ที่ 6 การสร้างการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร

ส่วนพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ ที่นำมาประกอบการศึกษาวิจัย ครั้งนี้คือ

1) พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 สาระสำคัญ คือ เน้นการควบคุมวิธีการส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์ยาสูบด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ ห้ามขาย แลกเปลี่ยนให้ บุหรี่แก่บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ห้ามขายโดยการลด แลก แจก แถม ให้ แลกเปลี่ยน ให้หรือเสนอสิทธิในการเข้าชม เป็นต้น

2) พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 สาระสำคัญ คือ ควบคุมด้านอุปสงค์ของ บุหรี่ ป้องกันผู้ไม่สูบบุหรี่จากควันบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ของระเบียบวิธีวิจัยเชิง

คุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interviews) ในประเด็นเชิงลึกด้านการดำเนินงานรณรงค์ ปัญหา แนวทางของการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่ทำงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ช่วงปี พ.ศ. 2554-2558 2) บุคลากรของหน่วยงานที่ทำงานด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 3) นักวิชาการที่ทำงานด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เป็นกระบวนการวิเคราะห์เรียบเรียง และผสมผสานเนื้อหาของข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างมีระบบ และเป็นปรนัยเพื่อบรรยายออกมาเป็นรูปแบบของแนวคิดและหรือตัวแปรที่วัดได้ในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณ เชิงปริมาณเพื่อจัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ความคิดเห็น การดำเนินงานด้านนโยบาย มาตรการ การสื่อสาร ชุมชน ปัญหา แนวทางของการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ของเจ้าหน้าที่ อปท. ทั่วประเทศ จำนวน 110 แห่งที่ทำงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ช่วงปี พ.ศ. 2554-2558 จำนวน 400 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางพัฒนาการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท. เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประเมินผลความคิดเห็น จากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ อปท. 400 คน พร้อมข้อเสนอแนะ จากผู้ทำงานเฉพาะด้านรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ คือ 1) นักวิชาชีพด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ 2) นักวิชาการด้านสาธารณสุข 3) นักวิชาการด้านการสื่อสาร 4) เจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานด้านสาธารณสุข เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องหรือการสอนด้านการสื่อสารรณรงค์

หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ที่มีประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่ทำงานด้านรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 65 คน และนักวิชาการที่ทำงานด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 1 คน บุคลากรของหน่วยงานที่ทำงานด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 1 คน

ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ คือ เจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่ทำงานด้านรณรงค์ไม่สูบบุหรี่จำนวน 400 คนจาก อปท. 110 แห่ง

เครื่องมือวิจัย

การศึกษาค้นครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามเชิงลึกมาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปราย โดยจำแนกประเด็นเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นนำมาเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ คือ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์หาค่าการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Central Tendency) คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และการวัดการกระจาย (Measure of Variation) คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย คำถามปลายเปิดแบบเลือกตอบแบบประมาณค่า 5 ระดับ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลค่าฐานนิยม 2 ใน 3 ของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานรณรงค์ที่เหมาะสม

ผลการวิจัย

1. การศึกษาด้านนโยบาย มาตรการและการบริหารจัดการ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การขับเคลื่อนที่สำคัญคือ ผู้บริหารระดับสูงของ อปท. เป็นผู้กำหนดนโยบายที่จะนำมาบังคับใช้ในท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.35

ด้านมาตรการฯ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้นำของอปท. ทั้ง 3 กลุ่มเป็นผู้นำหลักในการรณรงค์ กลุ่มที่ 1 คือนายกเทศมนตรี และนายกองค์การปกครองส่วนตำบล กลุ่มที่ 2 คือ ภาครีเครือข่ายชุมชน และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้นำทางศาสนา ได้แก่ อีหม่าม โต๊ะครู ร่วมกำหนดมาตรการกับเครือข่ายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า กระบวนการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดมาตรการฯ โดยเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้นำชุมชน เยาวชน และคนในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการริเริ่มกำหนดใช้นโยบายการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ของท่าน เป็นอย่างไร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
1.1 ผู้บริหารระดับสูงในท้องถิ่นของท่านเป็นผู้ริเริ่มนโยบายการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนในพื้นที่	4.35	0.86	มาก	2
1.2 ผู้บริหารระดับสูงในท้องถิ่นของท่านเป็นบุคคลต้นแบบของการไม่สูบบุหรี่ มีความสนใจเรื่องสุขภาพของเยาวชน	4.37	0.80	มาก	1
1.3 จากกระแสข่าวของ พ.ร.บ. เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบที่รัฐบาลออกมาบังคับใช้	4.19	0.84	มาก	4
1.4 จากมติของชุมชนในท้องถิ่นที่ต้องการให้เยาวชนมีสุขภาพที่ดี	4.22	0.87	มาก	3
รวมทั้งสิ้น	4.28	0.66	มาก	

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการสื่อสารมาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. กระบวนการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดมาตรการฯ ดังกล่าวในพื้นที่ของท่านอย่างไร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
2.1 ท่านเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น มาตรการฯ ดังกล่าวระหว่างผู้นำชุมชน เยาวชน และคนในท้องถิ่น	4.23	0.79	มาก	

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านบุคลากร เพื่อดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ของกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การจัดการด้านบุคลากร เพื่อดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ของกลุ่มเยาวชน ในท้องถิ่นของท่านเป็นอย่างไร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
3.1 บุคลากรใน อบต. ของท่านที่มีความรู้ความสามารถ เรื่องการรณรงค์มาก	4.36	0.75	มาก	1
3.2 เจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาล ในท้องถิ่นที่ ดูแลเรื่องการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ฯ มีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินงาน	4.19	0.92	มาก	2
3.3 เจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาล ที่รับผิดชอบดูแลงานรณรงค์ฯ มีความรู้ เคยมีประสบการณ์ด้านการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ มาก่อน	4.12	0.93	มาก	4
3.4 หน่วยงานท่านมีการจัดอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแก่เจ้าหน้าที่ อบต/ เทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	4.13	0.92	มาก	3
รวมทั้งสิ้น	4.20	0.57	มาก	

ด้านการบริหารจัดการฯ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า เจ้าหน้าที่ของ อบต. จะทำงานร่วมกับเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชน ภาคีเครือข่ายชุมชนในแต่ละพื้นที่ ด้านบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า การจัดการด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20

2. การศึกษาด้านการสื่อสารชุมชนฯ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การจัดทำแผนการสื่อสารชุมชนต้องการแก้ปัญหาเยาวชนในพื้นที่มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยให้สอดคล้องกับ พรบ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 และ พรบ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ด้วย

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ด้านเนื้อหาสาระเพื่อการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ท่านมีการวางแผนกลยุทธ์ด้านเนื้อหาสาระอย่างไร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ข้อความเชิงบวก				
4.1 ท่านนำเสนอเนื้อหาโดยใช้หลักเหตุ-ผล สร้างความน่าเชื่อถือว่าการสูบบุหรี่นำไปสู่ผลเสียต่อร่างกาย	4.40	0.75	มาก	1
4.2 การสร้างเนื้อหาสาระจากบุคคลต้นแบบที่น่าเชื่อถือ อาทิ นายกอบต. นายกเทศมนตรี/กลุ่มเด็ก ที่เป็นต้นแบบบุคคลไม่สูบบุหรี่ เป็นตัวแทน ในการจูงใจเยาวชนให้ปฏิบัติตาม	4.34	0.77	มาก	3
4.3 การใช้พยาน หรือบุคคลที่มีประสบการณ์จริงเกี่ยวข้องกับบุหรี่ยาสร้างแรงบันดาลใจในการเลิกสูบบุหรี่แก่เยาวชนที่ติดบุหรี่	4.37	0.78	มาก	2
4.4 สร้างแรงจูงใจให้เห็นว่าการสูบบุหรี่ เป็นการสร้างคว้นบุหรี่ยมือสองแก่คนในสังคม	4.24	0.78	มาก	4
4.5 ท่านสร้างกิจกรรมให้เด็ก แสดงละครบทบาทสมมุติต่างๆ เป็นการสะท้อนภาพสังคมที่รังเกียจพฤติกรรมการสูบบุหรี่จากเยาวชน	3.97	1.04	มาก	6
รวมทั้งสิ้น	4.12	0.57	มาก	

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ด้านเนื้อหาสาร เพื่อการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ท่านมีการวางแผนกลยุทธ์ด้านเนื้อหาสารอย่างไร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ข้อความเชิงลบ				
5.1 สร้างข้อความ/ภาพ จุดใจด้านอารมณ์ให้เกิดความกลัวหรือ สะเทือนใจต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความกลัว และไม่กล้าสูบบุหรี่	4.24	0.86	มาก	3
5.2 นำข้อมูล สถิติที่น่าเชื่อถือชี้ให้เห็นโทษของบุหรี่ สร้างโรคร้ายแก่ ผู้สูบบุหรี่ให้กลุ่มเยาวชนเกิดความกลัวตาม	4.30	0.77	มาก	2
5.3 นำผู้ที่เคยสูบบุหรี่มาแล้วให้เด็กฟัง ถึงอาการของโรคที่ตามมา จากการสูบบุหรี่	4.34	0.83	มาก	1
รวมทั้งสิ้น	4.29	0.67	มาก	

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อท้องถิ่น เพื่อการรณรงค์ ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. ท่านเลือกใช้สื่อท้องถิ่น เพื่อเข้าถึงเยาวชน อย่างไร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ข้อความเชิงลบ				
6.1 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	1.51	0.65	น้อย	17
6.2 แผ่นพับ	4.13	1.09	มาก	8
6.3 ใบปลิว	4.23	1.02	มาก	7
6.4 โบรชัวร์	4.23	1.01	มาก	7
6.5 หอกระจายข่าว	4.35	0.88	มาก	4
6.6 เสียงตามสายในชุมชน	4.32	0.97	มาก	5
6.7 โทรทัศน์ท้องถิ่น	1.53	0.52	น้อย	16
6.8 วิทยุกระจายเสียง	3.28	1.50	ปานกลาง	15
6.9 ไลน์ (LINE) ทางโทรศัพท์มือถือ	3.43	1.37	ปานกลาง	14
6.10 เว็บไซต์	3.45	1.32	ปานกลาง	13
6.11 Facebook	3.78	1.41	มาก	10
6.12 สติกเกอร์ห้ามสูบบุหรี่ ติดตามที่ชุมชน	4.40	0.88	มาก	3
6.13 นิทรรศการเกี่ยวกับบุหรี่	4.41	0.76	มาก	2
6.14 ป้ายไวน์ลติดตามสถานที่ต่างๆ	4.54	0.75	มากที่สุด	1
6.15 รถแห่	3.60	1.36	มาก	12
6.16 ผู้นำประกาศแจ้งมาตรการผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน	4.00	1.05	มาก	9
6.17 เจ้าหน้าที่ อสม./อปท. เดินลงพื้นที่ ตามหมู่บ้านลงพื้นที่แจ้ง มาตรการฯ แก่คนในชุมชน	3.73	1.11	มาก	11
6.18 ครู เป็นผู้นำในการประชาสัมพันธ์การรณรงค์ฯ แก่นักเรียน ผู้ปกครอง	4.30	0.75	มาก	6
รวมทั้งสิ้น	3.73	0.43	มาก	

ส่วนกลยุทธ์ด้านการใช้ข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบในการสื่อสารกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า มีการวางแผนกลยุทธ์เนื้อหาสารด้านข้อความเชิงบวกในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 และข้อความเชิงลบในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29

เรื่องทิศทางการไหลของข่าวสารในชุมชน พบว่ามี 3 รูปแบบดังนี้ ก. การไหลของข่าวสารจากสื่อภายนอกเข้ามาสู่ชุมชน โดยการจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้พื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ข. การใช้สื่อไปยังภาคีเครือข่ายท้องถิ่นใกล้เคียง ค. การสื่อสารผ่านสภากาแฟ เวทีประชาคม การเคาะประตูตามบ้าน จัดกิจกรรมในชุมชน โรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารภายในชุมชนกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า การเลือกใช้สื่อท้องถิ่นเพื่อเข้าถึงเยาวชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 ใช้ป้ายไว้นิเทศติดตามสถานที่ต่างๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.54 นิทรรศการเกี่ยวกับบุหรี่ยุติธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 สติกเกอร์ห้ามสูบบุหรี่ติดตามที่ชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 หอกระจายข่าว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 ครูเป็นผู้นำในการประชาสัมพันธ์การรณรงค์ฯ แก่นักเรียน ผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 แผ่นพับ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ผู้นำประกาศแจ้งมาตรการผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 Facebook

อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.78 เว็บไซต์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 ไลน์ (LINE) ทางโทรศัพท์มือถือ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 วิทยุกระจายเสียง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.28

3. ปัญหาด้านการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อบท. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า 1) ปัญหาด้านนโยบาย คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ 2) ปัญหาด้านมาตรการ คือ ไม่สามารถกำหนดมาตรการห้ามจำหน่ายบุหรี่ยุติธรรมแก่เยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี 3) ปัญหาด้านบริหารจัดการ พบว่า เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ด้านการรณรงค์ ขาดการทำงานเป็นทีม ขาดการติดตามผล 4) ปัญหาด้านการสื่อสารชุมชน พบว่า ขาดการวิเคราะห์การเลือกใช้สื่อกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารให้ชัดเจน ทีมงานขาดความรู้ ประสบการณ์ เรื่องการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ งบประมาณด้านการผลิตสื่อมีจำกัด การประสานการทำงานขาดทิศทาง ขาดการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ปัญหาด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.02 งบประมาณไม่เพียงพออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ขาดการสนับสนุนด้านสื่อประชาสัมพันธ์ จากหน่วยงานเครือข่ายในท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 ขาดเจ้าหน้าที่ในการติดตามผลความร่วมมือรณรงค์ฯ ของคนในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากร เพื่อการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. ปัญหาด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
7.1 ขาดการพัฒนาความรู้เรื่องการดำเนินงานรณรงค์ฯ แก่บุคลากร	3.83	1.19	มาก	6
รวมทั้งสิ้น	4.02	0.67	มาก	

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณเพื่อการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. ปัญหาด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
8.1 ท้องถิ่นของท่านไม่มีงบประมาณดูแลเรื่องการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่	4.16	0.86	มาก	2
8.1 มีงบประมาณเพียงส่วนน้อย ไม่เพียงพอในการดำเนินโครงการ	4.22	0.79	มาก	1
รวมทั้งสิ้น	3.97	0.78	มาก	

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการวางแผนกระบวนการสื่อสารชุมชนเพื่อการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. ปัญหาการวางแผนกระบวนการสื่อสารชุมชนฯ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
9.1 ท่านขาดประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านรณรงค์ฯ ไม่สูบบุหรี่	4.19	0.97	มาก	1
9.2 ท่านขาดความชำนาญในการจัดทำเนื้อหาเกี่ยวกับการรณรงค์ฯ ในกลุ่มเยาวชน	3.96	1.11	มาก	4
9.3 ท่านขาดความเข้าใจในข้อจำกัดของสื่อแต่ละประเภท	4.06	1.10	มาก	2
9.4 ท่านไม่ทราบหลักการวางแผนการรณรงค์	4.04	1.05	มาก	3
9.5 ท่านไม่เห็นความสำคัญในการประเมินผลหลังการทำงาน	4.06	1.00	มาก	2
รวมทั้งสิ้น	4.06	0.57	มาก	

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการติดตามผลการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. ปัญหาการติดตามผลการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
10.1 ท่านขาดเจ้าหน้าที่ในการติดตามผลการให้ความร่วมมือรณรงค์ฯ ของคนในหมู่บ้าน	4.07	1.06	มาก	1
10.2 ท่านไม่มีเยาวชนในท้องถิ่นช่วยสอดส่องดูแลเยาวชนในพื้นที่	3.96	1.14	มาก	3
10.3 ท่านไม่มีเจ้าหน้าที่ทำฐานข้อมูล เพื่อประเมินผลการรณรงค์	4.00	1.07	มาก	2
รวมทั้งสิ้น	4.01	0.70	มาก	

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านนโยบายและมาตรการฯ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ควรสร้างจุดมุ่งใจให้คนในชุมชน อยากให้ความร่วมมือรณรงค์ เน้นกิจกรรมสร้างจิตสำนึกการมี สุขภาวะที่ดีร่วมกันกับชุมชน

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการ คือ ควรมีการประสานงานร่วมกับเครือข่ายของชุมชน แนวทาง การแก้ไขปัญหาด้านการสื่อสารชุมชนฯ ควรส่งเสริมให้มีการใช้ สื่อท้องถิ่นร่วมกัน เป็นการสร้างความเข้มแข็งในการวางแผน กลยุทธ์ด้านสื่อ และลดปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ โดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันพร้อมกันการใช้สื่อดิจิทัลให้เป็น แหล่งสำคัญในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน ของ อบท. ด้านนโยบาย มาตรการ การบริหารจัดการ สิ่งสำคัญ คือ การขับเคลื่อนเชิงนโยบายที่ผู้บริหารระดับสูงของ อบท. ต้องร่วมผลักดัน และเป็นบุคคลต้นแบบที่ไม่สูบบุหรี่แก่ท้องถิ่น สอดคล้องกับ ศุภรัชต์ ปิยวัชรพันธุ์ (2547) พบข้อสังเกตเรื่อง การมีจุดร่วมที่สำคัญ คือ เน้นการใช้บุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ และน่าไว้วางใจ โดยใช้ผู้ส่งสารที่เป็นผู้นำชุมชนและ เจ้าหน้าที่ รัฐบาล ร่วมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และสอดคล้อง กับ Ritchey, Reid & Hasse (2001) พบว่า พฤติกรรมและ ทักษะคิดของผู้ใหญ่มีผลต่อการสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่ถือเป็นกลุ่มเยาวชนเช่นกัน การดำเนินงานด้านมาตรการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่ม เยาวชนของ อบท. โดยสร้างความร่วมมือภายในชุมชนใช้ มาตรการเชิงรุกร่วมกับชุมชน คือ การเชิญผู้นำท้องถิ่น โรงเรียน เครือข่ายภาคีของชุมชน เจ้าหน้าที่ของ อบท. ร่วมลงพื้นที่ รณรงค์ในท้องถิ่น เพราะถือเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือสูง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในท้องถิ่น สอดคล้อง กับ ประดิษฐ์ พันธุ์ประดับ (2552) พบว่า ศักยภาพของชุมชน ในการต่อต้านการสูบบุหรี่ คือ การสร้างส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามกฎหมาย ถือเป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อการเข้าถึงท้องถิ่น การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ใน กลุ่มเยาวชนของ อบท. ต้องวิเคราะห์สภาพปัญหา

การวางแผนงานควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์ร่วมกัน มีการติดตาม ผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

2. การดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน ของ อบท. ด้านการสื่อสารชุมชน ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาสภาพปัญหา เพื่อนำมาวางแผนการสื่อสารนำมาปฏิบัติ และประเมินผล กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ เยาวชน รองลงไปคือ คนทั่วไปในชุมชน ผู้ส่งสาร (นักรณรงค์) ต้องศึกษากลุ่มเป้าหมาย อย่างถ่องแท้ เพื่อหาวิธีการในการสื่อสาร วางแผนการสื่อสาร ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาร ใช้กลยุทธ์ข้อความ เชิงบวกและเชิงลบผ่านคนที่เคยสูบบุหรี่มาก่อน ให้เด็กเป็น ผู้นำสารไปสื่อสารต่อยังกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ เป็นกลยุทธ์ การสร้างความมีส่วนร่วมในการสื่อสาร สอดคล้องกับ ศุภรัชต์ ปิยวัชรพันธุ์ (2547) พบว่า กลยุทธ์ด้านสารมีการใช้เนื้อหา แสดงความน่ากลัว การใช้เหตุผลในการนำเสนอข้อมูล ข้อค้นพบ ดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า การสร้างเนื้อหาสารที่จะให้เข้าถึงเยาวชน ของ อบท. ได้มีประสิทธิภาพ คือ ต้องใช้กลยุทธ์ด้านข้อความ เชิงบวกและกลยุทธ์ด้านข้อความเชิงลบ ร่วมกันกับกิจกรรมใน การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่

ด้านช่องทางสื่อที่ใช้ในรณรงค์ฯ คือใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ ใช้สื่อสิ่งพิมพ์สื่อสารด้านข้อมูลที่มี รายละเอียดมาก ใช้สื่อบุคคลเพื่อเล่าประสบการณ์จริง ใช้สื่อ กิจกรรมเพื่อสร้างกระแสร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่น มีการนำต้นแบบพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ใน พื้นที่ของตนเองสอดคล้องกับ สุรัชตา ราคา (2550) พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารที่จะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมแก่เยาวชน แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ (1) กลยุทธ์การใช้สื่อประกอบด้วย สื่อบุคคลและสื่อกิจกรรม (2) กลยุทธ์การใช้สาร คือ การกำหนด เนื้อหาสาร รหัสสาร การจัดสารและสร้างจุดมุ่งใจในสาร (3) กลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยเป็นการมีส่วนร่วมทั้ง กระบวนการแก่เยาวชน (4) กลยุทธ์การให้แรงเสริมแก่เยาวชน ด้วยการพูดให้กำลังใจและการให้รางวัล (5) กลยุทธ์การใช้ แรงกระตุ้นจากภายนอก ได้แก่ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ การทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนต่างๆ และ สื่อมวลชน ข้อค้นพบ ดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาสารต้อง สอดคล้องกับจุดเด่นของสื่อที่นำมาใช้ อีกทั้งให้เยาวชนมี ส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ ร่วมกันกับ อบท.

3. ปัญหาด้านการดำเนินงานรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนของ อปท. คือ ผู้บริหารของท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญเรื่องการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ ไม่มีการผลักดันนโยบายให้เกิดการบังคับใช้ในชุมชน ส่งผลให้คนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามข้อบังคับของ พ.ร.บ. เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ สอดคล้องกับ Dedobbeleer, Beland, Contandriopoulos & Adrian, (2004) พบปัญหาเรื่องการกำหนดนโยบายว่า ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมกฎหมายการบริโภคยาสูบจำเป็นต้องปรับนโยบายให้เหมาะสมให้สอดคล้องกับบริบทปัญหาของผู้ที่อาศัยในชุมชน

ปัญหาการดำเนินงานด้านมาตรการ ไม่สามารถนำกฎหมายการควบคุมยาสูบมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้อีกทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยมาก สอดคล้องกับ วราภรณ์ วรุบุตร (2548) พบว่าการบังคับใช้กฎหมายไม่อาจนำไปสู่มาตรการและวิธีการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างแท้จริง ใน พ.ร.บ. กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่สามารถปฏิบัติได้จริงในจำนวนน้อย

ส่วนปัญหาการบริหารจัดการแผนงานรณรงค์ฯ ขาดการศึกษาปัญหาการสูบบุหรี่ของเยาวชนในพื้นที่ ทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์การรณรงค์ไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ของ อปท. ไม่มีความรู้และต่างไม่เกื้อหนุนในการทำงานร่วมกันงบประมาณมีจำกัด

ปัญหาด้านการวางแผนงานสื่อสารสัมพันธ์ไม่ได้รับความร่วมมือในการใช้สื่อร่วมกับหน่วยงาน ขาดเจ้าหน้าที่ติดตามผลความร่วมมือรณรงค์ฯ ของคนในท้องถิ่น สอดคล้องกับ เพ็ญพักตร์ จันทรร (2549) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานด้านนโยบายและมาตรการควบคุมการบริโภคยาสูบ ได้แก่ การมีเครือข่ายและการรับรู้ต่อนโยบายและมาตรการควบคุมการบริโภคยาสูบ

ปัญหาในการดำเนินงานการสื่อสารชุมชน พบว่า (1) ขาดการศึกษาข้อมูล (2) กลุ่มเป้าหมายไม่ชัดเจน (3) ผู้ส่งสารขาดทักษะด้านงานรณรงค์ (4) ขาดความรู้เรื่องสื่อแต่ละประเภท (5) ไม่มีความรู้เรื่องการผลิตเนื้อหาสาระให้เข้าถึงเยาวชนได้ ซึ่งข้อสรุปสอดคล้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพและผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และสอดคล้องกับ Dedobbeleer, Beland, Contandriopoulos & Adrian (2004) พบว่าผู้กำหนดนโยบาย

และผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมกฎหมายการบริโภคยาสูบจำเป็นต้องปรับนโยบายสอดคล้องกับบริบทของผู้ที่อาศัยในชุมชน

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่

4.1 ด้านนโยบาย

(1) ควรสร้างแรงผลักดันให้ผู้บริหารของท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการกำหนดนโยบายบังคับใช้ในชุมชน

(2) ควรปรับนโยบายให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบท ปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ละท้องถิ่น

(3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้กำหนดนโยบายของท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานได้การรับทราบ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ที่มีการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535

4.2 ด้านมาตรการ

(1) ควรนำเนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมายการควบคุมยาสูบมาร่วมกำหนดเป็นมาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในท้องถิ่น และส่งเสริมให้ชุมชนและเยาวชนมีส่วนร่วมและสอดคล้องดูแลชุมชน

(2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเรื่องมาตรการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ภายในท้องถิ่น

4.3 ด้านการบริหารจัดการ

(1) ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของ อปท. และภาคีเครือข่ายในชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และส่งเสริมให้มีการประสานงานรณรงค์ที่เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ

(2) ควรกำหนดมาตรการที่ชัดเจนให้หน่วยงานของรัฐ ภาคีเครือข่ายชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรณรงค์ร่วมกันกับ อปท. เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด และลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

4.4 ด้านการสื่อสารชุมชน

(1) ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่อง การสื่อสารชุมชน การสร้างเนื้อหาสาระ การผลิตสื่อ การจัดทำสื่อเพื่อการรณรงค์แก่เจ้าหน้าที่ของ อปท. และภาคีเครือข่ายในชุมชน

(2) ควรส่งเสริมให้มีการทำงานรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายชุมชน เพื่อให้เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นรับรู้นโยบาย มาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนร่วมกัน

(3) ควรมีการส่งเสริมการอบรมความรู้เรื่องวิธีการถ่ายทอดต่างๆ จากผู้มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดเนื่องจากบุคลากรของ อปท. ต้องทำหน้าที่ประสานการงานร่วมกับเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น จึงควรเรียนรู้วิธีการสื่อสารที่ถูกต้อง เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กระทรวงสาธารณสุขควรมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการนำข้อมูลเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบและบทลงโทษ มาเผยแพร่และให้ อปท. นำไปปฏิบัติตาม โดยประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัย อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) สถานีตำรวจ และควรติดตามประเมินผลการดำเนินงานทุกปี

1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)ควรกำหนดเป็นนโยบายหลักในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ กรณีที่มีการฝ่าฝืนมาบังคับใช้ใน อปท. ให้มีการรายงานผลติดตามการทำงานทุกปี

1.3 กระทรวงสาธารณสุขควรมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การรณรงค์โดยตรง เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งทั่วประเทศปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัย ในแต่ละ อปท.ควรจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการดำเนินการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ที่ประสบความสำเร็จแต่ละท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

2.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรกำหนดมาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ให้สอดคล้องกับข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบให้ปฏิบัติในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

2.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แต่ละพื้นที่ควรมีการรวมตัวจัดประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

วิธีการสื่อสารรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ และเพิ่มช่องทางการขยายเครือข่าย

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การศึกษาวิจัยควรต่อยอดองค์ความรู้เรื่องการรณรงค์ของ อปท. เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชน

3.2 ควรมีการศึกษาเรื่องสื่อทุกช่องทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละภาค เพื่อศึกษาหาจุดเด่นจุดด้อยในการสื่อสารของกลุ่มเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. 2543. **สื่อเพื่อชุมชนการประมวลองค์ความรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ธีรพัฒน์ คัชมาตย์ ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กรมส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สัมภาษณ์. วันที่ 26 กรกฎาคม 2556.

ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร. 2550. **การศึกษาทบทวนการดำเนินการลดการสูบบุหรี่ในประเทศไทย พ.ศ. 2540-2550 และบทบาทของ สสส. : งานประเมินผลกองทุน สสส. ปี 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

เนาวรัตน์ เจริญคำ, Hamann, Stephen, นิภาพรณ กังสกุลนิติ, นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์, ขวลาภ ภูวนานนท์ ณ มหาสารคาม และ สถาพร จิรัตนานนท์. 2549. **การทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ**. มหาสารคาม: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.

บุญมี พันธุ์ไทย. 2554. **ระเบียบวิธีวิจัยการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2555. **ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน**. นครราชสีมา: โรงพิมพ์แหลมทอง.

ประดิษฐ์ พันธุ์ประดับ. 2552. “ศักยภาพชุมชนในการป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น”. รายงานการศึกษาศิรประิณญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เพ็ญพักตร์ จันทรศร. 2549. “การตอบสนองต่อนโยบายและมาตรการควบคุมการบริโภคยาสูบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายการควบคุมการบริโภคยาสูบในจังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วนิดา วินิจจะกุล. 2552. “แนวคิดและเครื่องมือที่ควรรู้เพื่อการ “สื่อสารสาธารณะ” และกรณีศึกษารณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่”. สืบค้นจาก http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1826:2010-06-29-10-47-04&catid=123:-11&Itemid=32.
- วราภรณ์ วรบุตร. 2548. **ปัญหากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภรัชต์ ปิยวัชรพันธุ์ . 2547. “กระบวนการสื่อสารในการรณรงค์เรื่องยาเสพติดระดับชุมชน ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชดา รากา . 2550. **กระบวนการสื่อสารกับเยาวชนของเครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- De Beyer, J., Lovelace, C., & Yürekli, A. 2001. “Poverty and tobacco.” **Tobacco Control**, 10 (3), 210-211.
- Phillip N. R., Gerald S. R., Lora A. H. 2001. “The relative influence of smoking on drinking and drinking on smoking among high school students in a rural tobacco-growing county.” **Journal of Adolescent Health**, 29 (6), 386-394.
- Robert, E. S. 1990. **Communication Campaign Management: A Systems Approach**. New York: Longman.
- Dedobbeleer, N., Béland, F., Contandriopoulos, AP. and Adrian, M. 2004. “Gender and the social context of smoking behaviour.” **Social Science & Medicine**, 58(1), 1-12.

ณัชชา พัฒนานุกิจ

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน สาขาการบริหาร
สื่อสารมวลชน ระดับปริญญาและระดับปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ สาขาโฆษณาและประชาสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวารสารศาสตร์ดิจิทัล คณะวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการวางแผนและพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระดับ
ปริญญาโท สาขาสัตตทัศน์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาตรี สาขาจิตวิทยาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการสื่อสารการเมืองและสังคม ประธาน
หลักสูตร นวัตกรรมสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น และอาจารย์ประจำสาขาวิชา
นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก PhD. In Film and Media studies, University of Stirling, UK.
ระดับปริญญาโท M.A. (Communication) University of Hawaii, USA. และระดับปริญญาตรี ศศ.บ.
(ภาษาฝรั่งเศส) คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ และประธานหลักสูตร
ปริญญาเอก สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช